

**POLITSEISÜNDMUSE
RISKIANKEEDID**

RISKIANKEET (Massiline korratus)	
1. Riskianalüüsi koostanud juhtiv asutus Politsei- ja Piirivalveamet	2. Riskianalüüsi kinnitamise kuupäev 17.03.2021
	3. Viide riskianalüüsile Politseisüandmuse riskianalüüs on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 5 ¹ alusel. Riskianalüüsi avalikuks osaks on käesolev riskiankeet. Riskianalüüsi avalik osa on leitav: www.politsei.ee/riskianalüüs
4. Hädaolukorda põhjustada võiva sündmuse liik Massiline korratus (politseisündmus)	
5. Ülevaade toimunud sündmustest ja/või tulevikuprognosist Eestis ei ole viimase 10 aasta jooksul toimunud meeleavaldusi, avalikke koosolekuid, mis oleks viinud massiliste korratusteni. Riskianalüüsi käigus läbi viidud sündmuste analüüsi tulemused näitavad, et: a) maailmas on jätkuvalt tõusvas joones massiliste meeleavalduste arv; b) üha rohkem ei piirdu meeleavaldused ühe riigiga (ühest riigist alguse saanud meeleavaldused saavad paljudel juhtudel ülemaailmsed mõõtmed); c) meeleavaldused ei piirdu riigis pealinnaga, vaid kanduvad edasi ka riigi teistesse suurematesse linnadesse; d) jätkuvalt on äärmuslased seotud vägivaldsete meeleavaldustega; e) Eestis toimuvad meeleavaldused on saanud innustust mujal maailmas toimuvatest meeleavaldustest.	
6. Analüüsitud stsenaariumid Massiline korratus asümmeetrilise tegevusena, mille käigus toimuvad suure osalejate arvuga vägivaldsed korratused üheaegselt mitmes piirkonnas.	
6.1.1. Stsenaariumi nimi ja lühikirjeldus koos avalduva mõjuga Massiline korratus asümmeetrilise tegevusena, mille käigus toimuvad suure osalejate arvuga vägivaldsed korratused üheaegselt mitmes piirkonnas. <i>Seoses ühiskonnas toimuvate sündmuste ning huvitatud huvigruppide tegevusele (libauudised, vaenu õhutamise jne) viib Eestis ulatuslike meeleavaldusteni, mis toimuvad mitmes piirkonnas korraga. Meeleavaldustel võib osaleda kokku kuni 30 000 inimest, kellest osa on potentsiaalselt vägivaldsed. Meeleavaldustel esineb provokatsioone. Provokatsioonide tulemusel muutuvad meeleavaldused massilisteks korratusteks.</i> <i>Massilised korratused toimuvad mitmes kohas korraga. Ühel korratusel võib osaleda kokku rohkem, kui 1000 vägivaldset osalejat. Korratuste käigus avaldatakse politseile ulatuslikku vastupanu ning toimuvad ulatuslikud rüüstamised tänavatel ja kauplustes. Suure tõenäosusega kasutatakse korratuste käigus ka külm- ja tulirelvi millega tekitatakse vigastusi rahutustes osalejatele (nt vastasleeride kokkupõrked) ja politseinikele.</i> <i>Sündmuste käigus võib tõenäoliselt tekkida suur arv hukkunuid ning kannatanuid. Lisaks võib tekkida vajadus suure hulga inimese kinnipidamiseks. Lisaks eeltoodule on vaja massiliste korratuste piirkondadest evakueerida ohutuse tagamiseks rohkem kui mitu tuhat inimest.</i> Sündmusel on suur mõju inimeste eludele ja tervisele, avalikule korrale ning elutähtsatele teevustele.	
6.1.2. Stsenaariumi riskiklass (tõenäosus ja tagajärjed) <i>Stsenaariumi riskiklass: C5 (sündmuse tõenäosus on keskmine, tagajärjed elule ja tervisele ning varale ja elutähtsatele teenustele on katastroofilised).</i>	

7. Käitumisjuhised ja sõnumid avalikkusele •

Hädaolukorras järgige juhtnööre, mida politsei

edastab;

- *Korratuse korral püsige võimalusel oma ohutuse tagamiseks siseruumides;*
- *Ärge liikuge korratuste piirkonda ja juhul kui te sinna satute, siis lahkuge sealt oma ohutuse tagamiseks esimesel võimalusel;*

- *Nähes pealt süütegusid, mis seavad vahetusse ohtu inimese tervise, elu ja/või vara, helistage esimesel võimalusel hädaabinumbril 112.*

Evakuatsiooni korral:

Kas tegemist on kiireloomulise evakuatsiooniga või mitte, otsustab ja annab sellest elanikele teada politsei.

Mitte kiireloomuline evakuatsioon:

- *Jälgi politseinike juhiseid;*
- *Evakuatsiooni soovitusel korraldusel tõsiselt ohualast lahkumist;*
- *Lahkudes lukusta ukсед ja aknad;*
- *Lülita välja elekter;*
- *Kontrolli, kas naabrid on evakuatsioonist teadlikud, vajadusel abista neid; • Taga oma lemmikloomale turvalisus ja vajadusel muu asukoht;*
- *Paki ja võta kaasa esmavajalikud asjad:*
 - *ID kaard/pass, pangakaart, sularaha, mobiiltelefon laetud aku ja akulaadijaga;*
 - *esmaabivahendid ja ravimid, mida kasutad;*
 - *taskulamp, patareid, patareidega raadio;*
 - *söögiriistad -kauss, lusikas, kahvel;*
 - *vesi ja toit, mis ei vaja valmistamist (küpsis, šokolaad, pähklid);*
 - *laste toit, mähkmed, hügieenitarbed, riided, lemmikmänguasjad; pikaajalise ehk üle 12 tunni kestva evakuatsiooni puhul võta kaasa magamistarbed, vahetusriided, toit kuni kolmeks päevaks*

Kiireloomuline evakuatsioon:

- *Jälgi politseiametnike juhiseid;*
- *Võta kaasa võimalusel ainult esmavajalikud asjad:*
 - *dokumendid ja telefon;*
 - *igapäevased ravimid, mida kasutad;*
 - *pane selga soojad riided.*

8. Avalikkuse teavitamise kanalid

Käitumisjuhised erinevateks politseisündmusteks on leitavad Politsei- ja Piirivalveameti ning Ole Valmis koduleheküljelt. Sündmuse ajal on täiendav info sündmuse olustikust, piirkonnast ning vajalikud käitumisjuhised kättesaadavad meediakanalitest, sh. politsei sotsiaalmeedias. Lisaks on täiendav informatsioon kättesaadav kriisinfotelefonilt 1247.

RISKIANKEET (Äkkrünnak)	
1. Riskianalüüsi koostanud juhtiv asutus Politsei- ja Piirivalveamet	2. Riskianalüüsi kinnitamise kuupäev 17.03.2021
	3. Viide riskianalüüsile Politseisündmuse riskianalüüs on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 5 ¹ alusel. Riskianalüüsi avalikuks osaks on käesolev riskiankeet. Riskiankeet on leitav: www.politsei.ee
4. Hädaolukorda põhjustada võiva sündmuse liik <u>Äkkrünnak (politseisündmus)</u>	
5. Ülevaade toimunud sündmustest ja/või tulevikuprognosist Eestis ei ole äkkrünnakust põhjustatud hädaolukorda seni toimunud. Äkkrünnakute arv (sh terrorismist põhjustatud) maailmas on langustrendis, samas muudavad viimaste aastate sündmused (sh COVID-ga seotud majanduslangus, töötuse tõus, ühiskondlike vastuolude teravnemine) äkkrünnakute toimumise tõenäolisemaks.	
6. Analüüsitud stsenaariumid 1) Äkkrünnak ühe ründaja poolt avalikus ruumis - kaubanduskeskuses, rahvarohkel avalikul üritusel või muus rahvarohkes kohas, kus kasutatakse tulirelvi ning tapetakse ja vigastatakse suur hulk inimesi. 2) Äkkrünnak Eesti päästepiirkonnas sõitval reisilaeval, kus mitme ründaja poolt rünnatakse erinevate vahenditega laeval olevaid reisijaid ning tapetakse ja vigastatakse suur hulk inimesi.	
6.1.1. Stsenaariumi nimi ja lühikirjeldus koos avalduva mõjuga Äkkrünnak ühe ründaja poolt avalikus ruumis - kaubanduskeskuses, rahvarohkel avalikul üritusel või muus rahvarohkes kohas, kus kasutatakse tulirelvi ning tapetakse ja vigastatakse suur hulk inimesi. <i>Eesti ühes väikelinnas pannakse ühe ründaja poolt tulirelvadega toime mitu rünnakut lähestikku asuvates avalikes hoonetes, peale mida ründaja põgeneb. Paar tundi hiljem tekib ründaja ja politseinike vahel tulevahetus, mille tagajärjel ründaja hukub. Kokku saab rünnakute käigus surma paarkümmend inimest ja vigastada ligi 100 inimest.</i> Sündmuse mõju on eelkõige inimeste eludele ja tervisele ning avalikule korrale. Elutähtsatest teenustest on mõjutatud kõige enam vältimatu abi toimepidevus, kuna korraga tekib suur hulk kannatanuid. Mingi aeg on häiritud ka kohalike teede ja riigiteede sõidetavus, kuna sündmuskohtade läheduses tekib vajadus liiklus ümber suunata ning lühikest aega on häiritud sündmuskoha läheduses mobiilside kättesaadavus, kuna korraga tehakse ühes piirkonnas suur hulk kõnesid.	
6.1.2. Stsenaariumi riskiklass (tõenäosus ja tagajärjed) <i>Stsenaariumi riskiklass: B3 (sündmuse tõenäosus on suur, tagajärjed elule ja tervisele ning elutähtsatele teenustele on rasked)</i>	

6.2.1. Stsenaariumi nimi ja lühikirjeldus koos avalduva mõjuga

Äkkrünnak Eesti päästepiirkonnas sõitval reisilaeval, kus mitme ründaja poolt rünnatakse erinevate vahenditega laeval olevaid reisijaid ning tapetakse ja vigastatakse suur hulk inimesi.

Eesti Päästepiirkonna sõitval reisilaeval pannakse nädalavahetusel toime äkkrünnak mitme ründaja poolt. Rünnaku hetkel on laeval kuni 1200 reisijat+meeskonnaliikmed. Rünnaku tagajärjel hukub ja vigastada suur hulk inimesi. Politsei reageerib koos koostööpartneritega laevale, ründajad tehakse kahjutuks ning kannatanutele antakse esmaabi ja toimetatakse haiglasse.

Sündmuse mõju on eelkõige inimeste eludele ja tervisele. Elutähtsatest teenustest on mõjutatud kõige enam vältimatu abi toimepidevus, kuna korraga tekib suur hulk kannatanuid. Mingi aeg on häiritud ka kohalike teede ja riigiteede sõidetavus, kuna sadamate läheduses kuhu kannatanud toimetatakse, tekib vajadus liiklus ümber suunata ning sadamate läheduses mobiilside kättesaadavus, kuna korraga tehakse ühes piirkonnas suur hulk kõnesid.

6.2.2. Stsenaariumi riskiklass (tõenäosus ja tagajärjed)

Stsenaariumi riskiklass:**C4** (sündmuse tõenäosus on **keskmise**, tagajärjed elule ja tervisele **väga rasked**)

7. Käitumisjuhised ja sõnumid avalikkusele

7.1. Käitumisjuhised maismaal toimuvale sündmusele

Käitumisjuhised jagunevad asukohale järgmiselt:

- *Kui oled ohupiirkonnas hoones*
- *Kui oled ohupiirkonnas hoonest väljas*
- *Kui ei viibi ohupiirkonnas*

Kui oled ohupiirkonnas hoones:

- *järgi hoone töötajate ning ametkondade korraldusi ja juhised.*
- *hoonest väljumiseks kasuta treppe, tagavaraväljapääse või esimese korruse aknaid.*
- *kui liiga ohtlik on hoonest väljuda, siis varju.*
- *varjudes ruumi, lukusta uks, kustuta tuled ja lükka ruumis olev sisustus ukse ette.*
- *hoia eemale ustest ja akendest.*
- *pane mobiiltelefon hääletuks ja lülita välja vibreerimisfunktsioon. • ära paljasta oma asukohta ega välju ruumist enne, kui oled saanud politseilt vastavad juhised.*

Kui oled sündmuse hetkel ohupiirkonnas, aga hoonest väljas:

- *liigu kiiresti ja varjatult kaitset pakkuvasse kohta ning eemale ründaja vaateväljast.*
- *kui näed ohutut teed, eemaldu selle kaudu, kasuta põgenemiseks kõrvaltänavaid.*
- *ürita vältida põgenevat rahvamassi, vali teine liikumissuund.*
- *eemaldu ohust võimalikult kaugemale.*
- *võimalusel teavita ohust teisi ja abista neid, kuid ilma ennast ohtu seadmata. • politseinikke nähes, ära tormata nende poole - tõsta käed üles, allu politsei korraldustele.*

Kui sa ei asu ohupiirkonnas: •

ära liigu ohupiirkonda.

7.2. Käitumisjuhised laeval toimuvale sündmusele

- *järgi laevapersonali ning ametkondade korraldusi ja juhised.*
- *varjudes ruumi, lukusta uks, kustuta tuled ja lükka võimalusel ruumis olev sisustus ukse ette.*
- *hoia eemale ustest ja akendest.*
- *pane mobiiltelefon hääletuks ja lülita välja vibreerimisfunktsioon.*
- *ära paljasta oma asukohta ega välju ruumist enne, kui oled saanud laevapersonalilt või politseilt vastavad juhised.*

8. Avalikkuse teavitamise kanalid

Käitumisjuhised erinevateks politseisündmusteks on leitavad Politsei- ja Piirivalveameti ning Ole Valmis koduleheküljelt. Sündmuse ajal on täiendav info sündmuse olustikust, piirkonnast ning vajalikud käitumisjuhised kättesaadavad meediakanalitest, sh. politsei sotsiaalmeedias. Lisaks on täiendav informatsioon kättesaadav kriisinfotelefonilt 1247.

RISKIANKEET (Massiline sissērāne)	
1. Riskianalüüsi koostanud juhtiv asutus Politsei- ja Piirivalveamet	2. Riskianalüüsi kinnitamise kuupäev 17.03.2021
	3. Viide riskianalüüsile Politseisündmuse riskianalüüs on tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 5 ¹ alusel. Riskianalüüsi avalikuks osaks on käesolev riskiankeet. Riskiankeet on leitav: www.politsei.ee
4. Hädaolukorda põhjustada võiva sündmuse liik Välismaalaste massiline sissērāne (politseisündmus)	
5. Ülevaade toimunud sündmustest ja/või tulevikuprognosist PPA läbi viidud analüüsi tulemusel hinnati Vahemere rändetee kaudu sissērändajate Eestisse jõudmist reaalseks, samas suurte massidena vähetõenäoliseks. Tõenäoliselt Eestit võidakse kasutada rändel transiitriigina, mille ohtu aga vähendavad naaberliikmesriikide (mis jäävad rännuteele) kompensatsioonimeetmete rakendamine. Välismaalaste massilise sissērānde võib põhjustada (juhuslikus järjekorras): a) Väga raskete või katastroofiliste tagajärgedega loodusõnnetus välisriigis (nt torm, üleujutus, maavärin jm), mis ohustab paljude inimeste elu ja tervist ja/või vara ning muudab suured alad elamiskõlbmatuks ja sunnib tuhanded inimesed liikuma ja otsima elamiseks sobivat keskkonda väljaspool oma riiki b) Väga raskete või katastroofiliste tagajärgedega tehnogeenne õnnetus välisriigis (nt õnnetus tuumajaamas, keemiatehases jm), mis ohustab paljude inimeste elu ja tervist ja/või vara ning muudab suured alad elamiskõlbmatuks ja sunnib tuhanded inimesed liikuma ja otsima elamiseks sobivat keskkonda väljaspool oma riiki c) Epideemia välisriigis, mis ohustab paljude inimeste elu ja tervist ning sunnib tuhanded inimesed liikuma ja otsima elamiseks sobivat keskkonda väljaspool oma riiki d) Majanduse järsk langus või kokku kukkumine välisriigis, mis sunnib tuhandeid inimesi liikuma ja otsima elamiseks sobivat keskkonda e) Poliitilise korra muutumine välisriigis, mis toob kaasa olukorra, kus tuhanded sealsed elanikud rändavad nimetatud riigist välja, kartes tagakiusamist rassi, usu, rahvuse, poliitiliste veendumuste või mõnda sotsiaalsesse gruppi kuulumise pärast f) Relvastatud konflikt (kodusõda, ühe riigi sõjaline invasioon teise riigi vastu jm sõjalised kokkupõrked) välisriigis, mis ohustab paljude inimeste elu ja tervist ja/või vara ning muudab suured alad elamiskõlbmatuks ja sunnib tuhanded inimesed liikuma ja otsima elamiseks sobivat keskkonda.	
6. Analüüsitud stsenaariumid 10 000 välismaalase saabumine riiki 4-8 nädala jooksul väikestes mitmekümnetest inimestest koosnevates gruppides.	

6.1.1. Stsenaariumi nimi ja lühikirjeldus koos avalduva mõjuga

10 000 välismaalase saabumine riiki 4-8 nädala jooksul väikestes mitmekümnetest inimestest koosnevates gruppides.

Lähis-Idas (Süüria, Iraak) ja Afganistanis ja mitmetes Aafrika riikides jätkuva relvastatud konflikti tõttu on sajad tuhanded inimesed sunnitud neist riikidest lahkuma ning sisenevad suuremates ja väiksemates gruppides Euroopa Liidu territooriumile.

Suurem hulk Euroopa Liitu sisenenud välismaalasi tahab liikuda Kesk-Euroopa suunas, kuid kuna atraktiivne sihtkoht on ka Põhjamaad, otsivad väiksemad grupid võimalusi liikuda illegaalselt läbi Baltimaade Põhjamaadesse.

Hinnanguliselt võib Baltimaadest Põhjamaadesse illegaalselt liikuda soovida vähemalt 10 000 välismaalast. Üldjuhul soovivad välismaalased Eestist läbi rännata rahvusvahelist kaitset Eestilt küsimata. Tulenevalt politsei suurematest jõududest ja kõrgendatud valmisolekust ning Euroopa Liidus liikuvast väga suurest välismaalaste massist tabatakse EE-LV maismaapiiril ning ka sisemaal erinevates kohtades paari kuu jooksul väiksemaid ja suuremaid välismaalaste gruppe aga ka üksikuid välismaalasi, kes viibivad riigis ilma seadusliku aluseta.

Täielikult lõppenuks saab sündmuse lugeda siis, kui kõik riiki sisserännanud välismaalased on registreeritud, nende suhtes on algatatud menetlustoimingud ning nad on paigutatud majutuskohtadesse või kinnipidamiskohtadesse.

Sündmuse mõju on eelkõige asutuste toimepidevusele, kuna sündmus kestab pikka aega. Elutähtsatest teenustest on mõjutatud kõige enam vältimatu abi toimepidevus, kuna kõikidele ebaseaduslikult riiki saabujatele on vaja läbi viia tervisekontroll.

6.1.2. Stsenaariumi riskiklass (tõenäosus ja tagajärjed)

*Stsenaariumi riskiklass: **B3** (sündmuse tõenäosus on suur, sündmuse tagajärjed elule ja tervisele on kerged, elutähtsatele teenustele ja on rasked, kuna sündmus kestab pikka aega ning mõjutab kaasatavate asutuste toimepidevust, samuti kaasnevad sündmuse lahendamise suured kulud)*

7. Käitumisjuhised ja sõnumid avalikkusele

- Hädaolukorras järgi politsei juhiseid;
- Märgetes suuremaid inimgruppe liikumas piiriäärse alal, anna sellest teada numbril 112.

8. Avalikkuse teavitamise kanalid

Käitumisjuhised erinevateks politseisündmusteks on leitavad Politsei- ja Piirivalveameti ning Ole Valmis koduleheküljelt. Sündmuse ajal on täiendav info sündmuse olustikust, piirkonnast ning vajalikud käitumisjuhised kättesaadavad meediakanalitest, sh. politsei sotsiaalmeedias. Lisaks on täiendav informatsioon kättesaadav kriisinfotelefonilt 1247.